

Studenci Uniwersytetu w Białymstoku będą uczyć się projektowania uniwersalnego

Jak projektować przestrzeń placówek edukacyjnych oraz opiekuńczo-wychowawczych, by swobodnie mogły z nich korzystać także osoby z ograniczeniami mobilności i percepcji, w tym osoby niepełnosprawne? Jak organizować w nich pracę i z jakich narzędzi czy pomocy dydaktycznych korzystać? Między innymi tego dowiedzą się studenci Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku.

Na opracowanie i wdrożenie nowoczesnego programu studiów, obejmującego wiedzę i umiejętności z zakresu projektowania uniwersalnego, uczelnia otrzymała dofinansowanie w konkursie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – ponad 992 tys. zł.

- Zmiany demograficzne, ale również idea tworzenia społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o zasady równości szans i niedyskryminacji, wymagają od nas wszystkich większej empatii i lepszego rozumienia potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czy cyfrowym. Chodzi zarówno o osoby z niepełnosprawnością, jak i takie, które doświadczają barier ograniczających ich możliwości swobodnego przemieszczania się, odbioru informacji (słuchowych, wzrokowych) czy komunikowania się - mówi prof. dr hab. Marek Konopczyński z Wydziału Nauk o Edukacji UwB, koordynator projektu. – W projektowaniu uniwersalnym chodzi o to, by przestrzeń, produkty czy usługi kształtować w taki sposób, aby mogły być użytkowane przez wszystkich ludzi w możliwie największym stopniu, By nie trzeba ich było specjalnie adaptować czy wprowadzać jakichś odrębnych, specjalistycznych rozwiązań dla poszczególnych osób czy grup.

Aby jednak idea projektowania uniwersalnego się upowszechniła, powinna być obecna w programach kształcenia wyższego. Na Uniwersytecie w Białymstoku jako pierwsi zapoznają się z nią gruntownie studenci Wydziału Nauk o Edukacji. Specjalne moduły zajęć pojawią się na kilku kierunkach, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia studiów, m.in. na pedagogice opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacyjnej i pracy socjalnej.

- Studenci będą uczyć się jak budować środowisko włączające, dostępne pod względem fizycznym i społecznym. Zapoznają się z potrzebami osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz zasadami projektowania uniwersalnego. Będzie to nie tylko wiedza teoretyczna, czyli wytyczne i wskazania, ale też praktyczna. Przewidujemy zajęcia warsztatowe, na których studenci będą doświadczać różnych typów ograniczeń ruchowych czy zmysłowych i przekonają się, co przy tych ograniczeniach okazuje się barierą dla swobodnego funkcjonowania. W ramach zadań projektowych będą przeprowadzać audyt dostępności wybranej placówki, np. opiekuńczo-wychowawczej oraz materiałów informacyjnych i graficznych, a także opracowywać praktyczne rozwiązania z wykorzystaniem zasad projektowania uniwersalnego – wyjaśnia dr hab. Tomasz

UNIwersytet w Białymstoku

15-328 Białystok, ul. Świerkowa 20 B

tel. +48 85 745 70 00, fax +48 85 744 70 73, e-mail: uniwersytet@uwb.edu.pl

Sosnowski z Wydziału Nauk o Edukacji UwB, osoba nadzorująca i monitorująca wdrażanie programu (modułów uniwersalnego projektowania).

Pierwsze zajęcia dydaktyczne z projektowania uniwersalnego będą realizowane w roku akademickim 2020/2021.

W ramach projektu uczelnia planuje także podnieść kompetencje kadry naukowej oraz zakupić odpowiedni sprzęt, który będzie wykorzystywany przez studentów do ćwiczeń i symulacji podczas zajęć w toku studiów. To między innymi syntezator mowy, urządzenie rozpoznające kolory, tabliczki brajlowskie, symulatory wad wzroku, symulator odczuć osoby starszej, a także laski, ortezy, wózki inwalidzkie czy kołdry obciążeniowe. Dodatkowo zwiększy się dostępność Wydziału Nauk o Edukacji, na którym zostanie przeprowadzony audyt dostępności. W ramach projektu planuje się zakup sprzętu, który zwiększy dostępność budynków Wydziału, m.in. monitor interaktywny, powiększalnik, w holu zamontowana zostanie duża kontrastowa tablica informacyjna (z uwzględnieniem języka Braillea), filary zostaną oznaczone specjalnymi taśmami, a na wszystkich toaletach pojawią się piktogramy. W budynku zainstalowana zostanie lampka „call here”, beacons (łączące się z cyfrowymi urządzeniami mobilnymi i funkcjonujące w chmurze jako wirtualny przewodnik dla osób z niepełnosprawnościami) oraz elementy wykorzystujące tyflografikę. Szczegółowy zakres prac i dostosowań Wydziału zostanie określony w rekomendacjach po przeprowadzonym audycie

Realizacja projektu, zatytułowanego „Eliminacja barier elementem misji uniwersytetu. Implementacja zasad projektowania uniwersalnego”, potrwa do września 2023 r.

UwB (jako lider) będzie realizował projekt w partnerstwie z firmą Open Education Group z Białegostoku, która posiada doświadczenie w realizacji wielu projektów i inicjatyw skierowanych do środowiska osób z niepełnosprawnościami.

Pomysł na realizację projektu, a teraz także etap jego wdrażania to efekt bardzo dobrej współpracy i otwarcia Uniwersytetu w Białymstoku na lokalnych partnerów. Tematyka projektowania uniwersalnego od dłuższego czasu obecna jest w publicznym dyskursie, ale też jest ona bezpośrednio powiązana ze specyfiką naszego społeczeństwa. Liczba osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób z ograniczeniami mobilności lub percepcji stale w Polsce rośnie – wskazują na to bezwzględnie dane GUS czy też PFRON. Przewidziane w projekcie działania świetnie przygotują przyszłych absolwentów Wydziału Nauk o Edukacji do pracy z tą grupą osób i w jeszcze większym stopniu pozwolą zrozumieć bariery z którymi spotykają się one w codziennej rzeczywistości. – mówi Mariusz Pruszyński – Dyrektor ds. Funduszy i Rozwoju z Open Education Group.

Dofinansowanie pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.